

ГОДИШЕН ДОКЛАД ПО УПРАВЛЕНИЕТО НА РИСКА НА

ДФ „ТРЕЙШЪН – АЛТЕРНАТИВЕН ДОХОД“

ЗА 2024 ГОДИНА

(информацията е актуална към 31/12/2024г.)

Настоящият доклад е изготвен в съответствие с изискванията на чл. 43 от наредба № 44 за изискванията към дейността на колективните инвестиционни схеми, инвестиционните дружества от затворен тип и управляващите дружества на Комисията за Финансов Надзор, вътрешните правила на УД „Трейшън Инвест“ ЕАД и правилата за управление на риск на ДФ „Трейшън – Алтернативен доход“.

Целта на този доклад е да запознае инвеститорите с извършената оценка на риска за 2024г на УД „Трейшън Инвест“ ЕАД и организирания и управляван от дружеството ДФ „Трейшън – Алтернативен доход“, както и да представи стратегиите за управление и намаляване на този риск. Докладът описва вътрешните модели и методи за управление на риска, свързани с идентификацията, оценката и управлението на рисковете.

1) Цели и политика на ДФ „Трейшън – Алтернативен доход“ във връзка с управлението на рисковете, поотделно за всеки риск:

ДФ „Трейшън – Алтернативен доход“ цели да осигури дългосрочен ръст на капитала на инвеститорите при нисък към среден рисков профил, фокусирайки се върху инвестиции в привилегирани акции и инструменти с фиксиран доход, предимно в САЩ. Основните цели на Фонда в управлението на риска през 2024 г. включват:

- Поддържане на рисков профил, съответстващ на инвестиционните цели за доходност и стабилност;
- Осигуряване на ефективно хеджиране на валутния риск, предвид високия дял на активи в USD (85,56% към 31.12.2024 г.);
- Оптимизиране на доходността чрез баланс между риск и възвръщаемост;
- Защита на интересите на притежателите на дялове чрез стриктен контрол на ликвидността и кредитния риск;
- Спазване на нормативните изисквания за ликвидност и капиталова адекватност съгласно Наредба № 44 и ЗДКИСДПКИ;

- Предотвратяване на ликвидни проблеми при обратно изкупуване на дялове.

През 2024 г. Фондът постигна счетоводна печалба от 195 284 лв., а нетната стойност на активите на дял нарасна с 17,36% (от 9,9907 до 11,7254 евро), което демонстрира успешно управление на рисковете в динамична икономическа среда.

А) Политики и процедури за управление на различните видове рискове

Процесът по управление на риска, произтичащ финансовите инструменти, в които ДФ „Трейшън – Алтернативен доход“ инвестира е насочен към намаляване на влиянието на външни и вътрешни фактори върху доходността и стабилността на Фонда. Основните рискове, произтичащи от инвестициите в привилегирани акции, корпоративни облигации и затворени инвестиционни фондове (CEFs), са идентифицирани и управлявани чрез следните методи и показатели:

1. Пазарен риск

- **Метод на измерване:** Използван е моделът „Стойност под риск“ (Value-at-Risk, VaR) с годишна стойност от 19,40% при 95% доверителен интервал. Стандартното отклонение на доходността е 7,50%, което показва умерена волатилност.
- **Подходи:** Добавен е стрес-тест анализ, базиран на исторически сценарии (напр. спад на лихвите на Фед от 5,25% до 4,25%-4,50%), за оценка на устойчивостта на портфейла при неблагоприятни пазарни условия.
- **Показатели:** Макроикономически данни (индекс DXY, лихвени нива на ФЕД), волатилност на S&P 500 и корелация с доходността на облигациите.

2. Ликвиден риск

- **Метод на измерване:** Ежедневен мониторинг на ликвидните средства, които през 2024 г. надхвърлят 10% от нетната стойност на активите (68% към 31.12.2024 г.).
- **Подходи:** Внедрен е динамичен модел за прогнозиране на входящи и изходящи потоци, базиран на предвиждания на потенциални ликвидни проблеми при обратно изкупуване.
- **Показатели:** Исторически данни за обратно изкупуване, средна дневна търговска ликвидност на активите в портфейла.

3. Лихвен риск

- **Метод на измерване:** Модифицирана дюрация за оценка на чувствителността на инструментите с фиксиран доход към промени в лихвените нива. Средната дюрация на портфейла е поддържана на ниво, минимизиращо загуби при очакваното намаляване на лихвите.
- **Подходи:** Активно управление чрез ротация към инструменти с плаващи лихви (около 20% от портфейла), за да се намали експозицията към спад на цените на фиксираните облигации.
- **Показатели:** Лихвени нива на ФЕД, доходност на 10-годишни американски държавни облигации.

4. Валутен риск

- **Метод на измерване:** Изчисляване на откритата валутна позиция (98,75% от активите са във валута, предимно USD).
- **Подходи:** През 2024 г. е приложена стратегия за осредняване на валутния курс на щ.долар спрямо евро (dollar cost averaging) и се търси решение за частична хеджираща стратегия чрез форуърдни валутни договори за 30% от USD експозицията, за да се ограничи волатилността на USD/EUR (DXУ варира между 103-106 пункта).
- **Показатели:** Историческа волатилност на USD/EUR и корелация с движението на нетната стойност на активите.

5. Кредитен риск на емитента

- **Метод на измерване:** Анализ на кредитния рейтинг на емитентите и мониторинг на спредовете на доходност спрямо държавни облигации.
- **Подходи:** Засилен фокус върху финансовите показатели на емитентите (задлъжнялост, ликвидност, рентабилност), допълнен от сравнителен анализ на секторните тенденции.
- **Показатели:** Кредитни рейтинги (S&P, Moody's), нива на корпоративна задлъжнялост, вероятност за фалит.

6. Контрагентен и сетълмент риск

- **Метод на измерване:** Оценка на експозицията към неприключени сделки като процент от портфейла (0,00% към 31.12.2024 г.).
- **Подходи:** Приоритетно използване на регулирани пазари и DVP (доставка срещу плащане) сделки за минимизиране на риска.
- **Показатели:** Брой сделки извън регулирани пазари, кредитен рейтинг на контрагентите.

7. Операционен риск

- **Метод на измерване:** Честота и степен на въздействие на оперативни събития, регистрирани в база данни.
- **Подходи:** Внедряване на автоматизирана система за мониторинг на оперативните процеси за ранно откриване на аномалии.
- **Показатели:** Брой регистрирани инциденти, време за реакция при грешки.

8. Риск от концентрация

- **Метод на измерване:** Процентен дял на емисии с тежест над 5% (19,65% към 31.12.2024 г.).
- **Подходи:** Активна диверсификация чрез лимити на експозиция към отделни сектори (напр. финансови услуги, комунални услуги).
- **Показатели:** Секторно разпределение, корелация между позиции в портфейла.

9. Системен риск

- **Метод на измерване:** Анализ на макроикономически и геополитически фактори чрез качествени и количествени модели.
- **Подходи:** Използване на сценарийно планиране за оценка на въздействието от събития като търговската политика на Тръмп и конфликта в Украйна.
- **Показатели:** Инфлация, геополитически индекси, динамика на цените на петрола (\$70-\$80 за барел).

2.) Структура и организация на звеното за управление на риска

Звеното за управление на риска функционира независимо от другите отдели в УД „Трейшън Инвест“ ЕАД и се отчита директно пред Съвета на директорите. Неговите основни функции през 2024 г. включват:

- Разработване и актуализация на системата за управление на риска;
- Мониторинг на спазването на лимитите за обща рискова експозиция (VaR под 20%) и контрагентен риск;
- Консултиране на Съвета на директорите относно рисковия профил на Фонда;
- Изпълнява правилата и процедурите по управление на риска;
- Гарантира съответствието с одобрената вътрешна система за ограничаване на риска на колективната инвестиционна схема, включително с нормативно определените лимити за стойността на общата рискова експозиция и риска на насрещната страна съгласно Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране (ЗДКИСДПКИ);
- Консултира управителния орган на управляващото дружество относно определянето на рисковия профил на всяка колективна инвестиционна схема;
- Докладва редовно пред управителния орган на управляващото дружество и на лицата, осъществяващи надзорни функции, когато е приложимо, относно:
 - а) съответствието между текущото ниво на риск, на което е изложена всяка управлявана от него колективна инвестиционна схема и одобрените рискови профили на тази схема;
 - б) съответствието на всяка колективна инвестиционна схема с вътрешната ѝ система за ограничаване на риска;
 - в) адекватността и ефективността на процеса за управление на риска и по-специално показващ дали са предприети подходящи коригиращи мерки в случаите, когато са констатирани недостатъци;
- Докладва редовно пред Съвета на директорите на дружеството, представяйки текущото ниво на риск, на което е изложена всяка колективна инвестиционна схема и за текущите или предвиджани нарушения на ограниченията, като по този начин се осигурява предприемането на навременни и подходящи действия;
- Извършва преглед и подпомага организацията и процедурите за оценка на извънборсовите деривативни по чл. 49 от Наредба № 44. Управляващото дружество осигурява на звеното по “Управление на риска” съответните правомощия и достъп до цялата информация, необходими за изпълнение на функциите му. Звеното е

йерархически и функционално независимо от функционалните звена в управляващото дружество и се отчита пряко пред Съвета на директорите.

- Ежедневно и месечно докладване за съответствието между текущите нива на риск и одобрения рисков профил;
- Преглед на ефективността на хеджиращите стратегии и предприемане на коригиращи мерки при отклонения.

Звеното разполага с пълен достъп до данни за портфейла, пазарни котировки и външни анализи, което гарантира независимост и точност в оценките.

3. Обхват и характер на системите за отчет и измерване на риска

Системата за управление на риска е базирана на лимитен подход, който цели контрол и редукция на рисковете чрез:

- **Drawdown лимити:** Предупредителни нива при спад на НСА (напр. 5%, 10%), с незабавни действия при превишаване (ребалансиране на портфейла, увеличаване на ликвидността);
- **VaR анализ:** Ежедневно изчисление на общата рискова експозиция, допълнено от регулярните стрес-тестове;
- **Динамични модели:** Стрес тестване и прогнозиране на ликвидни и валутни рискове, базирано на исторически данни и пазарни тенденции.

Методите включват историческа волатилност (валутен риск), β -коефициент спрямо S&P 500 (пазарен риск), и ежедневен контрол на експозициите (риск от концентрация). Оценката се извършва както на ниво отделна позиция, така и за портфейла като цяло.

4. Оценка и мониторинг на рисковете през 2024 г.

През 2024 г. Фондът успешно управлява рисковете в контекста на намаляващите лихви на ФЕД, стабилния USD и геополитическата нестабилност. Основните наблюдения включват:

- **Пазарен риск:** VaR от 19,40% отразява умерена експозиция, подкрепена от ръст на цените на привилегированите акции след лихвения спад.
- **Ликвиден риск:** Ликвидните средства (68%) гарантират покритие на задълженията, без регистрирани кризи.

- **Валутен риск:** Необходимост от хедж чрез форуърдни договори с цел ограничаване на загубите от отслабването на USD.
- **Кредитен риск:** Диверсификацията и анализът на финансовите показатели намалиха експозицията към емитенти с висок риск.
- **Операционен риск:** Няма регистрирани съществени инциденти, благодарение на автоматизацията и обучението на персонала.

5. Иновативни подходи в управлението на риска

През 2025 г. се очаква да се въведе подход за **динамично хеджиране**: гъвкаво приложение на валутни деривати в зависимост от пазарните условия, вместо статична стратегия.

6. Преглед и контрол от Съвета на директорите

Съветът на директорите извърши годишен преглед на системата за управление на риска на 31.01.2025 г., оценявайки:

- Адекватността на правилата и лимитите;
- Ефективността на методите за измерване (VaR, дюрация);
- Точността на данните и стрес-тестовите;
- Реакцията на звеното за управление на риска при пазарни промени.

Не бяха констатирани значителни недостатъци, но бе предложено разширяване на хеджиращата стратегия за 2025 г. при очаквана волатилност на USD.

Съвета на директорите извършва оценка, контрол и периодичен преглед на:

- Адекватността и ефективността на правилата за управление на риска, както и организацията, изпълнението и методите за прилагане на тези правила, включително системата за ограничаване на риска на фонда.
- Системата за спазване на правилата за управление на риска и на ограниченията на риска.
- Ефективността на методите за оценка на риска
- Обхвата на основните рискове и пълнота на документацията
- Ефективност и адекватност на мерките, предприети за отстраняване на недостатъците в процеса на управление на риска.
- Съвместимост, навременност и надеждност на източниците на данни и тяхната независимост

- Пълнота и точност на данните за отделните позиции, точност и уместност на допусканията за волатилност и изчисленията за чувствителност към риск
- Отчетите за стрес тестовете на портфейла на ДФ „Трейшън – Алтернативен доход“ тяхната валидност и точност на използваните методи

В резултат на извършения годишен преглед Съвета на директорите предприема подходящи мерки за отстраняване на не ефективностите и неточностите в моделите, в случай, че са констатирани такива.

Въз основа на извършения годишен преглед и при необходимост от промени в настоящите Правила за управление на риска, Съвета на директорите приема нужните промени по предложение на Ръководител „ Управление на риска“. Правилата за поддържане и управление на ликвидността на фонда, имат за цел поддържане на възможността на фонда да изпълнява възникналите за негова сметка задължения, както и да се предотврати настъпването на ликвидна криза в случаите на подадени поръчки за обратно изкупуване на дялове на значителна стойност.

Информация относно използваните методи за оценка на всеки вид риск, както и описание на съответните вътрешни и външни показатели, които се вземат предвид при прилагането на метода на измерване.

Използваните методи при ежедневното управление на риска на ДФ "Трейшън – Алтернативен доход" целят намаляване на риска, като се поставят така наречените "drawdown" лимити със съответни предупредителни нива. Лимитната система цели да ограничи потенциален, значителен, спад в нетната стойност на активите (НСА) на фонда. Движението на НСА се следи на ежедневна база, като в случай на спад, по-голям от предварително определените нива, се предприемат навременни действия, съобразно достигнатия лимит .

Системата за оценка и управление на риска позволява на Отдела по управление на риска да набира информация и изчислява показателите за оценка на риска от концентрация в дейността на ДФ „Трейшън – Алтернативен доход“ на ежедневна база.

Дата на извършване на прегледа по чл.38 от Наредба №44: 31.01.2025г.

УД „Трейшън Инвест“ ЕАД от името на фонда, разкрива публично, най-малко веднъж годишно, настоящата информация, чрез интернет страницата на дружеството в срок до един месец от извършване на годишния преглед.

Настоящият годишен доклад е приет от Съвета на директорите на УД „Трейшън Инвест“ ЕАД
с Протокол от 03/02/2024г

.....

(Кристин Коен – Изпълнителен Директор)

.....

(Таня Талева – Прокурист)